

**ŞEHİT YAVUZ SONAT GÜZEL
MESLEKİ VE TEKNİK
ANADOLU LİSESİ**

**ACİL DURUM
EYLEM PLANI**

14/12/2023

1. GİRİŞ: Modern binaların karmaşıklığı ve içinde yaşayan insanların fazlalığı göz önüne alındığında, acil durumlarda hızlı bir tahliyenin çok zor olduğu ortadadır. Bu tür olaylarda panik, izdiham, ezilme, çıkışlara ulaşamama gibi durumlar oluşabilmektedir. Bu yüzden bilgi tabanlı, dinamik, gerçek zamanlı, etkileşimli tahliye stratejilerinin ve sistemlerinin oluşturulması büyük önem kazanmaktadır.

2. AMAÇ

Bu plan, Orhan Mah. Ahmet Ali Cad. No 140/1 KANDIRA / KOCAELİ adresinde bulunan **ŞEHİT** Yavuz Sonat Güzel Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi okulu binalarında oluşabilecek acil durumlardan kaynaklanan risk ve etkileri en aza indirmek ve acil duruma kontrollü bir şekilde müdahale edilmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

3. KAPSAM

Bu plan, Orhan Mah. Ahmet Ali Cad. No 140/1 KANDIRA / KOCAELİ adresinde bulunan **ŞEHİT** Yavuz Sonat Güzel Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi okulu binalarını kapsar.

4. TANIMLAR

Afet: İnsanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal yaşamı ve insani faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen ve etkilenen topluluğun kendi imkân ve kaynaklarını kullanarak üstesinden gelemeyeceği, doğal, teknolojik veya insan kökenli olayların doğurduğu sonuçlardır.

Kriz: Kurumun amaçlarını ve varlığını tehdit eden, risk önleyici önlemlerini yetersiz kılabilecek nitelikte, ani tepki gerektiren, beklenmedik ve hızlı değişikliklerin söz konusu olduğu planlama ve karar mekanizmalarını olumsuz biçimde etkileyen gerilimli bir durumdur.

Acil durum: Toplumun, çalışanların, müşterilerin önemli bir şekilde yaralanmasına veya ölmesine neden olabilen yada işletmenin finansal durumunu veya toplumdaki imajını tehdit eden, çevresel veya fiziksel zararlara ve proseslerin ya da işin durmasına neden olabilen önceden planlanmamış bir olaydır.

Acil durumlarda yapılacak faaliyetler:

- Kaza geçirenlerin kurtarılması ve tedavisi,
- Çalışanların, misafirlerin ve ihtiyaç duyulması halinde yerel halkın kurtarılması,
- Bina, ekipman ve malzemelere gelecek zararın önlenmesi, hasarın azaltılması,
- Yayılmanın önlenmesi ve olayın kontrol altına alınması,
- Olaydan etkilenmiş alanların güvenli hale getirilmesi,
- Acil durum şartlarına ve olaya neden olabilecek benzer prosesler için ekipman ve kayıtların korunup saklanması,
- Yönetime gerekli bilgilerin (sağlık, emniyet, yangın, güvenlik, risk yönetimi) aktarılması,
- Gerekliğinde basın ve yayın organlarının bilgilendirilmesi ile yetkili mercilerin yönlendirilmesidir.(657 sayılı Devlet Memurları Kanunu dahilinde)

Acil duruma yol açabilecek olaylar;

- Yangın,
- Bombalama, sabotaj, terörist saldırı,
- Savaş,
- Deprem,
- Sel veya su baskını,
- Fırtına,
- Patlama,
- Korozif yada zehirli gaz ve sıvıların dağılması,
- Ekipmanların bozulması veya kullanılamaz hale gelmesi,
- İş kazaları,

- Zehirli yemekler,
- Telekomünikasyon hataları.
- Elektrik kaynaklı yangın ya da kazalar

Yönetimin acil müdahalesini ve olayı kontrol altına alıp sonlandırmak için gerekli kaynakların olaya dahil edilmesini gerektiren durumlar:

- Ciddi yaralanmalar ve ölümler (iş kazası, büyük salgınlar, kitlesel yemek zehirlenmeleri)
- Malın/malzemenin uğradığı büyük hasarlar (deprem, yangın, su baskını, terör vb.) ,
- Saha dışındaki ciddi hasarlar (trafik kazası vb.) ,
- İşin devamlılığına tehdit oluşturan unsurlar (fırtına, iletişim kopukluğu, vb.),
- Firma güvenliğine yönelik tehditler (Terörist saldırı, sabotaj)
- Ciddi çevresel hasarlar (patlama, kimyasal sızıntı, yangın, sel, deprem, vb.)

5. BİNANIN TANITIMI

BİNALARIN YAPI TARZI :Betonarme karkas, dış cephesi izolasyon malzemesi ile giydirme, üzeri sıva ve boyalı.

BİNALARDAKİ KATSAYISI :

Ana Bina: Beş Kat(1 Bodrum 1 Zemin, 1.Kat, 2.Kat ve 3.Kat)

Ek Bina: Dört Kat(1 Bodrum 1 Zemin, 1.Kat ve 2.Kat)

Eski Ana Bina: Üç Kat(1 Zemin, 1.Kat ve 2.Kat)

Pansiyon Binası: Dört Kat(1 Zemin, 1.Kat ve 2.Kat)

KATLARIN KULLANIM AMACI: (Ayrıntılı 1/1000 ölçekli kroki Ek'te verilmiştir)

Ana Bina

- Bodrum: Kazan dairesi, sığınak,
- Zemin Kat: İdareci odaları, Konferans salonu
- 1. Kat: Derslikler
- 2. Kat: Derslikler
- 3. Kat: Derslikler

Ek Bina

- Bodrum: Kazan dairesi
- Zemin Kat: Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanı
- 1. Kat: Kimya Alanı, Özel Eğitim Sınıfları
- 2. Kat: Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı, muhasebe ve Finansman alanı

Eski Ana Bina

- Zemin Kat: Moda Tasarımı Alanı
- 1. Kat: Elektrik Elektronik Teknolojileri Alanı
- 2. Kat: Elektrik Elektronik Teknolojileri Alanı

Pansiyon Binası

- Bodrum: Kazan dairesi
- Zemin Kat: İdareci odaları, Yemekane
- 1. Kat: Yatakhaneler
- 2. Kat: Yatakhaneler

Telefon no : 02625515650 / 02625515651

Faks no : 02625515652

MEVCUT ACİL DURUM SİSTEMLERİ:

1. Yangın Alarm-İhbar butonları
2. Işıklı acil çıkış yön ve kapı işaret levhaları
3. Dedektörler ve yangın algılama sensörleri
4. Kamera Kontrol merkezi (CCTV)(Ayrı bir oda olarak değil sadece bilgisayar ortamında görüntüleme ile)

TAHLİYE KAPILARI:

- 1) Ana bina ve Pansiyon binasında İki adet kaçış noktası bulunmaktadır. Binalarını arkasındaki yangın merdivenleri; Binanın içinde yukarı çıkan ana merdivenler.
- 2) Ek Bina ve Eski Ana binada bir adet kaçış noktası bulunmaktadır. Binanın içinde yukarı çıkan ana merdivenler.

TOPLANMA YERİ: Ana bina Ön bahçesi.

TAHLİYE VE KURTARMA ARAÇ VE GEREÇLERİ:

Acil Durum ekipman ve malzemeleri; Yangından korunma (itfaiyeci elbiseleri, yangın battaniyesi vb.) ve söndürme malzemeleri (gaz, su ve köpük esaslı söndürme malzeme ve ekipmanları), haberleşme (Telsiz ve telefon), İlk Yardım ve arama-kurtarma malzemeleri, sesli ve ışıklı alarm ve anons sistemleri, acil enerji kaynakları (mobil jeneratör) ve endüstriyel temizlik malzemeleri olarak belirlenmiş olup bu malzemelerin temini için en kısa sürede kaynak ayrılacaktır. Bunların dışında kapsamlı bir ecza dolabı binanın en kullanışlı ve ulaşılabilir yerine yerleştirilecektir.

YANGIN MALZEMELERİNİ GÖSTERİR ÇİZELGE

Bu malzemelerin yeri acil kaçış planları üzerinde bulunmaktadır.

NO	MALZEMENİN CİNSİ
1	Siren ve otomatik sesli anons
2	Duman detektörleri
3	Davlumbaz yangınına karşı söndürme sistemi
4	Yangın Hortumu (Her biri 30m.)
5	Yangın ihbar butonları
6	6 Kg KKT yangın söndürme tüpü

6. ORGANİZASYONDA YERALAN EKİPLER

Acil Durum Koordinatörü

İşyerinde işveren tarafından görevlendirilen ve acil durumlardan kaynaklanan risk ve etkileri en aza indirmek için tedbirlerin alınması ve kaldırılmasını sağlayacak organizasyonu kuran ve bu kapsamda yürütülecek faaliyetlerde, ekiplerin sevk ve idaresinden sorumlu kişidir.

ADI SOYADI	EKİPTEKİ GÖREVİ	İŞYERİNDEKİ GÖREVİ	TELEFONU
Batu BELHAN	Acil Durum Koordinatörü	Müdür Yardımcısı	05447644367

Koruma/Arama ve Tahliye Ekibi

Yangın esnasında kurtarılmış olan 1.derece ve 2. derecede önem taşıyan evrak ve malzemeleri korumakla yükümlü olan ekiptir.

ADI SOYADI	EKİPTEKİ GÖREVİ	İŞYERİNDE GÖREVİ	TELEFONU
GÖKÇEN KÜÇÜK	Ekip Başkanı	Alan Şefi	05412534161
MÜNİSE CEYLAN	Ekip Başkan Yardımcısı	Alan Şefi	05433510676
ALİ KARAKAMIŞ	Ekip Üyesi	Öğretmen	05413870239
İBRAHİM KÖLEMEN	Ekip Üyesi	Rehber Öğretmen	05534500591

Kurtarma Ekibi

Yangın, patlama, kimyasal sızıntı gibi işyerini, çalışanları ve çevreyi tehdit eden olaylarda bina ve tesislerin en kısa zamanda tahliyesini sağlayan, binada mahsur kalanlar ile üzerinde "Yangında İlk Kurtarılacak" etiketi bulunan eşyayı öncelik sırasına göre kurtaran ekiptir.

ADI SOYADI	EKİPTEKİ GÖREVİ	İŞYERİNDE GÖREVİ	TELEFONU
KENAN DİNAR	Ekip Başkanı	Alan Şefi	05349494016
NESLİHAN ÖZÇELİK	Ekip Başkan Yardımcısı	Öğretmen	05073726387
BAHTİYAR SEZER	Ekip Üyesi	Öğretmen	05459718037
NURİYE DİNAR	Ekip Üyesi	Öğretmen	05332329888

Yangınla Mücadele/Söndürme Ekibi

Bina ve tesislerde çıkan yangınlara, anında müdahale eden, yayılmasını önleyen, söndüren ve can kurtarma eylemlerine katılan ekiptir.

ADI SOYADI	EKİPTEKİ GÖREVİ	İŞYERİNDEKİ GÖREVİ	TELEFONU
SEDA DÜZEN	Ekip Başkanı	Alan Şefi	05302893857
AYSUN AÇIKALIN	Ekip Başkan Yardımcısı	Öğretmen	05057508349
HASAN KARAMAN	Ekip Üyesi	Öğretmen	05433547900
CEM ULUTAŞ	Ekip Üyesi	Öğretmen	05377217238

İlk Yardım Ekibi

İlk yardım ekibi, yangın, parlama, patlama ve kimyasal sızıntı gibi tehlikeler süresince yanarak ya da diğer sebeplerle yaralanan ve dumandan boğulma tehlikesi geçiren kimselere gerekli ilk yardımı yapan, ekip başı yönetiminde yeterli sayıda personelden oluşan ekiptir.

ADI SOYADI	EKİPTEKİ GÖREVİ	İŞYERİNDE GÖREVİ	TELEFONU
NAZMİ DEMİR	Ekip Başkanı	Alan Şefi	05359846340
EBRU KARAERMİŞ	Ekip Başkan Yardımcısı	Öğretmen	05052845096
TANER ATAKAN	Ekip Üyesi	Öğretmen	05372648023
SALİH ÇAKIR	Ekip Üyesi	Öğretmen	05326894744

ACİL DURUMLARDA ARANILACAK TELEFONLAR:

Kandıra Devlet Hastanesi	(0262) 551 30 38
Hızır Acil Servis	112
İtfaiye (Yangın ihbar)	110 / 02625513065
Arama kurtarma (AKUT)	(0262) 324 88 88
Polis İmdat	155
Jandarma İmdat	156
Elektrik arıza	186
Su arıza	185
Doğalgaz arıza	187
Sivil Savunma	122
Müdür-Yönetici	02625515650 / 1

BÖLÜM 4 - ACİL DURUMDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

4.1.GENEL

- Sakin olun ne olduğunu anlamaya çalışın,
- Acil durumun tipini anladıktan sonra bulunduğunuz ortamda size zarar vermesi muhtemel materyalden uzak durmaya çalışın,
- Planlı ya da sizce en emniyetli kaçış yönünü seçmeye çalışın,
- Seçtiğiniz yönün en emniyetlisi olduğunu tekrar irdeleyin,
- Unutmayın kaçmak her zaman en iyi çözüm değildir,
- Kalmaya ya da kaçmaya hangisine karar verdiyseniz kafanızı ve yüzünüzü mutlaka emniyete alın,
- Ortamda duman veya gaz varsa solumamaya çalışın, ortamı terk edin (dumanlı ortamı sürünerek),
- Bulduğunuz mahalli terk ederken acil durum planında belirtilen önlemleri alıp o mahallin emniyetini sağlayarak terk edin.

7. TALİMATLAR

7.1- YANGIN DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER

- Yangını 05302893857 no'lu ya da 05057508349 no'lu telefondan kontrol merkezine haber verin,
- Yangın küçük çaplı ise, kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan, en yakın yangın söndürücülerle ilk müdahaleyi yapın,
- Yangın büyükse ve geneli tehdit ediyorsa acil durum ikaz sistemine basın veya basılmasını sağlayın ve 110 nolu telefondan İtfaiye'ye haber verin,
- Çevrenizde çalışanları ziyaretçi ve misafirleri derhal uyarın ve olay yerinden güvenli bir bölgeye uzaklaştırılmasını sağlayın,
- Duvar dibinden ilerleyin, bir elinizle duvarı takip edin.
- Yere çömelerek gidin, duman solumamaya çalışın.
- Gözlerinizi kırpın, duman girmesini engelleyin.
- Hızlı olmaya çalışın fakat hiçbir zaman koşmayın.
- Elektrik yangınlarında kesinlikle su kullanmayın,

- Yangın noktasına gelen yangın söndürme ekibine olay ile ilgili (yangının nedeni, türü, ilerleme hızı vb. konularda) bilgi verin ve ekip üyesi değilseniz olay yerinden uzaklaşın,
- Tahliye emri verilmesi durumunda, yangın söndürme ekibinde görevli değilseniz derhal “**ACİL TOPLANMA BÖLGESİNE**” gidin,
- Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan kıymetli dosya, evrak ile parlayıcı, patlayıcı maddeleri uzaklaştırın,
- “Acil toplanma bölgesine giderken panik yapmayın, telaşa kapılmayın, tahliye için ayrılmış yolları kullanın,
- Acil durum yönetimince verilecek işe dönün emrine kadar işyerine girmeyin, çalışmayın.

7.2- İLK YARDIM İHTİYACI OLUŞTUĞUNDA YAPILMASI GEREKENLER

- İlk yardım ihtiyacı oluştuğunda önce kendi can güvenliğinizi garantiye alın, tehlike henüz geçmemişse güvenli bir yere sığınarak tehlikenin geçmesini bekleyin,
- Tehlike geçtikten sonra kazanın büyüklüğüne bakın:
 - Küçük sıyrık vb. kolay tedavi edilebilir yaralanmalarda 05359846340 ya da 05052845096 no’lu telefondan kontrol merkezine haber verin, kontrol merkezindeki yetkili tarafından yönlendirilen ve olay yerine gelen İŞYERİ ilk yardım ekibine yardımcı olun, İlk yardım eğitimi almış kişiler ilkyardım ekibi gelinceye kadar ilk yardımı yapar
 - Büyük ve önemli kazalarda önce 112 nolu telefondan hızlı acil servise ardından 05359846340 ya da 05052845096 no’lu telefondan kontrol merkezine haber verin. Bu tür kazalarda öncelik DEVLET HASTANELERİ’ dir. Hastaneye gitmeden önce hastane aranarak kaza hakkında bilgi verilerek müdahale edip edemeyecekleri öğrenilerek hasta sevk edilir. İlk yardım eğitimi almış kişiler ilkyardım ekibi gelinceye kadar ilk yardımı yapar,
- İlk yardım ekibine ulaşamayan hallerde derhal 112 Hızır Acil Servisine haber verilir,
- İlk yardımcılara;
 - Olay yerinin açık adresi,
 - Yaralının veya hastanın durumu,
 - Yaralı veya hasta sayısı,
 - Olayın gelişimi,
 Kısa ve düzgün ifadelerle net bir şekilde bildirilir,
- Gerekli ise ilkyardım ekibi veya sağlık görevlilerine yardımcı olunur,

7.3- DOĞALGAZ SIZINTISI DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER

- Ortamda gaz kokusu hissederseniz önce kendi can güvenliğinizi garantiye alın,
- Güvenle erişilecek durumda iseniz mutfakta cam kenarındaki gaz vanalarını kapatarak gaz akışını kesin ya da ana vana yakınlarındaysanız ana vanadan gaz vanasını kapatarak gazı kesin.
- Bu sırada elektrikle çalışan cihazlara kesinlikle müdahale etmeyin, ışıkları açmayın ve kapatmayın, çakmak, kibrit gibi açık alev kaynakları kullanmayın, çıplak elle metal aksamalara dokunmayın (statik elektrik sebebiyle hâsıl olan kıvılcım patlamaya yol açabilir) etraftaki kişileri de bu konuda uyarın,
- Derhal 187 ya da no’lu telefondan kontrol merkezine haber verin,
 - Şayet tespit edebildiyeniz gaz sızıntısının olduğu yerin açık adresi,
 - Gaz sızıntısının kaynağı,
 - Olayın sebebi ve gelişimi,
 Hakkında kısa ve düzgün ifadelerle net bir şekilde bilgi verin,
- Ortamda doğal sirkülasyonla havalandırmanın sağlanması için bütün kapıları açın,
- Tehlike çevrenizdeki diğer işyerlerini de kapsıyorsa acil durum ikaz butonuna basın
- Acil durum yönetimince tahliye emri verilmişse “**ACİL TOPLANMA BÖLGESİ**” ne gidin,
- Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan kıymetli dosya ve evrakları uzaklaştırın,
- “Acil Toplanma Bölgesi”ne giderken panik yapmayın, telaşa kapılmayın, tahliye için ayrılmış yolları kullanın,
- Acil durum yönetimince verilecek işe dönün emrine kadar işyerine girmeyin.

7.4- PATLAMA HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER :

Kompresör, hava tankı veya kalorifer kazanı gibi basınçlı kaplar personel hatası veya kullanım ömrünün bitmesi vb. sebeplerle patlayabilir. Ayrıca doğalgaz kaçağı veya sabotaj sebebiyle de patlama gerçekleşebilir. Gerekli önlemlerin alınmış olmasına rağmen patlama gerçekleşirse;

- Derhal 110 ya da 02625513065 no'lu telefondan kontrol merkezine haber verin,
 - Şayet tespit edebildiyeniz patlamanın olduğu yerin açık adresi,
 - Patlamanın kaynağı,
 - Olayın sebebi ve gelişimi, yaralanan olup olmadığı,Hakkında kısa ve düzgün ifadelerle net bir şekilde bilgi verin,
- Tehlike geneli ilgilendiriyorsa acil durum ikaz butonuna basın,
- Ofisi terk etmeyin yapılacak anonsu bekleyin.
- Acil durum yönetimince tahliye emri verilmişse “**ACİL TOPLANMA BÖLGESİ**” ne gidin,
- Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan kıymetli dosya ve evrakları uzaklaştırın,
- “Acil Toplanma Bölgesi”ne giderken panik yapmayın, telaşa kapılmayın, tahliye için ayrılmış yolları kullanın,
- Cam parçalarından uzak durmaya çalışın.
- Acil durum yönetimince verilecek işe dönün emrine kadar ofisinize girmeyin.

7.5-DEPREM DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER

7.5.1-Deprem Anında Yapılması Gerekenler

- Deprem olduğunu anladığınızda bina içerisinde bulunuyorsanız ve çıkışa çok yakın bir noktada iseniz dışarı çıkarak **ACİL TOPLANMA BÖLGESİ**' ne gidin,
- Dışarı çıkamıyorsanız, sallantı tamamlanıncaya kadar;
 - Büroda çalışıyorsanız başınızı koruyarak çelik dolapların önüne veya masanın yanına cenin pozisyonunda çömelin,
 - Bina içinde iseniz kolon altına yaklaşın,
 - Yemekhanede bulunuyorsanız yemek masalarının yanına çömelin.
 - Çömelme işlemini kollarınızı başınızın üzerine koyup, cenin vaziyeti şeklinde yapın,
 - Bulduğunuz noktanın malzeme düşme tehlikesi uzak yerlerden olmasına dikkat edin,
- Bina dışında iseniz binalardan ve elektrik direklerinden uzak durun;
- Üst katların pencere veya balkonlardan atlamayın,
- Araba içerisindeyseniz arabayı açıklık bir alana sürün ve orada kalın. Köprülerden, alt geçitlerden ve elektrik direklerinden uzak durun.
- Deprem sırasında mümkünse,
 - Tehlike yaratmayacak şekilde makineleri durdurun,
 - Basınçlı gazlara ait tüplerin vanalarını kapatın,
 - Ocak, soba vb. söndürün,
 - Elektrikli el aletlerini kapatın, fişini prizden çıkarın,
 - Enerji sistemlerini kapatın,
- Deprem bitmesini beklemeden herhangi bir müdahale yapmayın,

7.5.2-Depremden Sonra Yapılması Gerekenler

- Sallantı bitiminde kaçış yollarını kullanarak panik yapmadan **ACİL TOPLANMA BÖLGESİ**' ne gidin,
- İşyerinizde bulunanlardan mahsur kalanlar varsa bunların yerlerini kurtarma ekibine bildirin,
- Durumu ALO 122no'lu telefondan Sivil Savunma Müdürlüğüne bildirip yardım isteyin,
- Eğer yaralı varsa ilk yardım talimatına uygun şekilde hareket edin, tıbbi müdahale gerekiyorsa çevredeki hastaneleri arayıp doluluk oranı hakkında bilgi alın, yaralıyı müsait olan ve hasar

görmemiş en yakın hastaneye götürün,

- Eğer yangın varsa yangın talimatına uygun şekilde hareket edin,
- Yanıcı-parlayıcı madde ve gaz kaçağı olup olmadığını kontrol edin, (Eğer deprem gece olduysa bu tür kaçaklar el feneri ile kontrol edilmeli, kibrit, çakmak ve açık alev gibi maddeler kullanılmamalıdır.)
- Herhangi bir hasar yoksa Acil Durum Koordinatörünün vereceği talimat doğrultusunda çalışma alanınıza dönün,
- Dökülmüş ve etrafa saçılmış maddelerin temizliğini yapın, kırık cam temizliği yaparken elinizi kestirmemek için süpürge ve faraş kullanın.

7.6-SEL-SU BASKINI HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER :

- Önce kendi can güvenliğinizi garantiye alın,
- 185 no'lu telefonda kontrol merkezine haber verin
- Su teması sebebi ile elektrik çarpma tehlikesine karşı elektrik panosundan enerjiyi kesin,
- Şayet su miktarı tesislere büyük zarar verebilecek miktarda ise önce alarm butonuna basıp tüm personel ve yetkilileri tehlikeden haberdar edin,
- Merdivenleri kullanarak işyerinin üst katlarına kaçın, sonra 110 no'lu telefonda İtfaiye'ye haber verin,
- Acil durum yöneticisi tarafından talep edilirse, suların işyerine girmesini önlemek için acil durum ekiplerince yapılacak suya yol verici kanallar açmak veya suyun önüne kum torbası, toprak vb. engeller yığarak set çekmek şeklindeki yardım çalışmalarına katılın,
- Kendi güvenliğinizi tehlikeye atmadan önemli evrak ve malzemeleri kurtarın,

7.7-SABOTAJ HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER :

- Kötü niyetli kişiler tarafından tesislere ve çalışanlara zarar vermek amacı ile kritik noktalara bomba atarak veya başka bir şekilde patlamaya sebep olarak yada yemeklere zehirleyici madde konularak sabotaj yapılabilir.
- İç ve dış sabotaja karşı dikkatli olun, şüpheli davranan kişileri paniğe yol açmadan soğukkanlı davranarak derhal 155 no'lu ya da 156 no'lu telefonda kontrol merkezine haber verin,
- Saldırı halinde önce 155 no'lu ya da 156 no'lu telefonda kontrol merkezine sonra 155 nolu telefonda polise haber verin,
- Saldırıdan sonra oluşan tehlike büyükse ve işyerinin tamamını tehdit ediyorsa alarm düğmesine basarak tüm personel ve yetkilileri tehlikeden haberdar edin,
- Önce kendi can güvenliğinizi düşünün ve güvenli bir yerde saklanın,
- Eğer saldırgan silahlı ise veya üzerinde bomba olduğunu söylüyorsa yada bundan şüpheleniyorsanız kesinlikle müdahale etmeyin, polisin gelmesini bekleyin, bu sırada saldırganın nereye gittiğini gizlice takip etmeye çalışın, araçlı ise aracın plakası alın, bu bilgileri polise bildirin,
- Eğer saldırgan silahsız ise nereye gittiğini takip edip yerini güvenlik görevlilerine bildirin,
- Saldırı bittikten sonra;
 - Yaralı varsa ilk yardım talimatına uygun şekilde hareket edin, tıbbi müdahale gerekiyorsa çevredeki hastaneleri arayıp doluluk oranı hakkında bilgi alın, yaralıyı müsait olan en yakın hastaneye götürün,
 - Yangın varsa yangın talimatına uygun şekilde hareket edin,
- Yemek zehirlenmesi halinde önce etkilenen kişileri en yakın sağlık kuruluşuna sevk edin, 112 Hızır Acil Servise telefon edin ve durum hakkında bilgi verin,

7.8 Bina Patlamalarına Hazırlanma

Teröristlerin kullanacağı patlayıcılar, binaların yıkılmasına ve yangınların çıkmasına neden olabilir. Çok katlı binalarda yaşayan veya çalışan insanlar aşağıdakileri yapabilirler:

- Acil durum tahliye prosedürlerini gözden geçirin. Yangın çıkışlarının konumlarını öğrenin.
- Yangın söndürücülerin çalıştığından emin olun. Nerede bulduklarını ve nasıl kullanıldıklarını öğrenin.
- İlk yardım konusunda bilgilendirin.
- Binanın her katında belirlenmiş ve herkesin bildiği yerlerde:
 - Taşınabilir, pilli radyo ve yedek piller
 - Fenerler ve yedek piller
 - İlk yardım çantası ve kılavuzu
 - Tehlikeli alanları işaretlemek için florosanlı şerit bulundurun.

a. Bomba İhbarları

Bomba ihbarı alırsanız, arayan kişiden alabileceğiniz kadar çok bilgi alın. Arayan kişiyi dediklerini kaydedebilmek için telefonda tutmaya çalışın. Polis ve firma yönetimini haberdar edin.

- Bomba ihbarı aldıktan sonra, şüpheli hiçbir pakete dokunmayın.
- Şüpheli paketin etrafını boşaltın ve polise haber verin.
- Binayı tahliye ederken pencerelerin önünde durmaktan ve diğer tehlike potansiyeli bulunan alanlardan kaçın.
- Acil durum ekiplerinin caddeleri kullanmalarını engellemeyin.

b. Bina Patlamaları Sırasında

- Binada bir patlama meydana gelmişse, binayı en kısa sürede ve sakin şekilde terk edin.
- Dolaplardan yada tavandan bir şeyler düşüyorsa, sağlam bir masanın altına girin.
- Eğer bir yangın çıkmışsa;
 - Yere yakın durun ve binayı en hızlı şekilde terk edin.
 - Islak bir bezle ağzınızı ve burnunuzu kapayın.
 - Kapalı bir kapıya yaklaşırken elinizin tersini kapıyı kontrol etmek için kullanın. Eğer kapı sıcak değilse vücudunuzla destekleyerek kapıyı yavaşça açın. Eğer kapı dokunulmayacak kadar sıcaksa, alternatif çıkış yolunu deneyin.
 - Ağır duman ve gazla öncelikle tavanda toplanır. Her zaman dumanın altında kalmayı deneyin.

c. Bina Patlamasından Sonra

Eğer enkazda kaldıysanız;

- Bir fener kullanın.
- Bulduğunuz yerde kalın. Ağzınızı, mendil yada bir giysi parçasıyla kapatın.

Duvarlar yada borulara vurarak yerinizi bildirmeye çalışın. Eğer düdüğünüz varsa kullanın. Son çare olarak bağırın. Ancak bağırarak tehlikeli miktarlarda toz ve dumanı içinize çekmenize neden olacaktır

7.9- SAVAŞ HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER :

Savaş, ülkenin tamamının acil durum önlemi almasını gerektirecek bir olaydır. Savaş durumunda işyerinin faaliyetlerinin devamı yerel idareler ve şirket üst yönetimin alacağı kararlara bağlıdır. Zira kurumumuza savaş esnasında, proseslerimizin özelliklerine bağlı olarak görevler verilebilir.

Savaş durumunda oluşabilecek başlıca tehlikelerin aşağıdaki gibidir;

- Bombardıman,
- Kimyasal serpineti,
- Radyoaktif serpineti,

Tehlike anında, bu tehlikeleri ifade eden sirenler sivil savunma müdürlüklerince tespit edilmiştir. İstanbul' un muhtelif yerlerinde bulunan bu sirenler tehlikenin özelliğine uygun olarak

çalışarak vatandaşlara haber verilir. İşyerinin muhtelif yerlerinde de tabelalar şeklinde asılı bulunan bu işaretleri öğreniniz.

Sarı İkaz: Üç dakika süren düz siren sesi. Saldırı ihtimali var demektir.

Evde iseniz : Gaz, elektrik ve su vanalarını kapatıp, yanan ocak, tüp, soba vb varsa söndürünüz. Kapı ve pencereleri kapatıp perdeleri çekiniz ve hemen sığınma yerlerine gerekli malzemeleri alarak gidiniz.

Açıkta iseniz: hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

Kırmızı ikaz: Üç dakika boyunca alçalıp yükselen siren sesi.Saldırı tehlikesi var demektir.

Evde iseniz : Sarı ikazdaki önlemleri alınız.

Açıkta iseniz : En yakın sığınma yerlerine, köprü altı, çukur vb yerlere saklanarak vücudunuzun açık yerlerini örterek tehlikenin geçmesini bekleyiniz.

İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

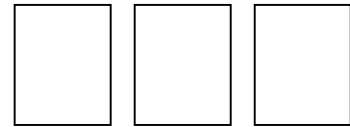

Siyah İkaz: Kesik kesik siren sesi ile veya radyo-tv. yayınıyla duyurulur. Radyoaktif serpinti veya kimyasal saldırı tehlikesi vardemektir.

Evde iseniz: Kırmızı ve sarı alarmdaki gibi tedbirleri alıp sığınak türü yerlere girerek kendiniz koruyunuz. Kimyasal saldırılar için maske bulundurulması faydalıdır.

Açıkta iseniz: En yakın sığınma yerlerine gidiniz ve vücudunuzun açıkta kalan yerlerini örtünüz.

İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

Beyaz ikaz : Tehlike geçti demektir. Radyo, televizyon, megafon vb. yollarla haber verilir. Bu işareti aldıktan sonra sığınma yerlerinden çıkabilirsiniz.

HASAR TESPİTİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

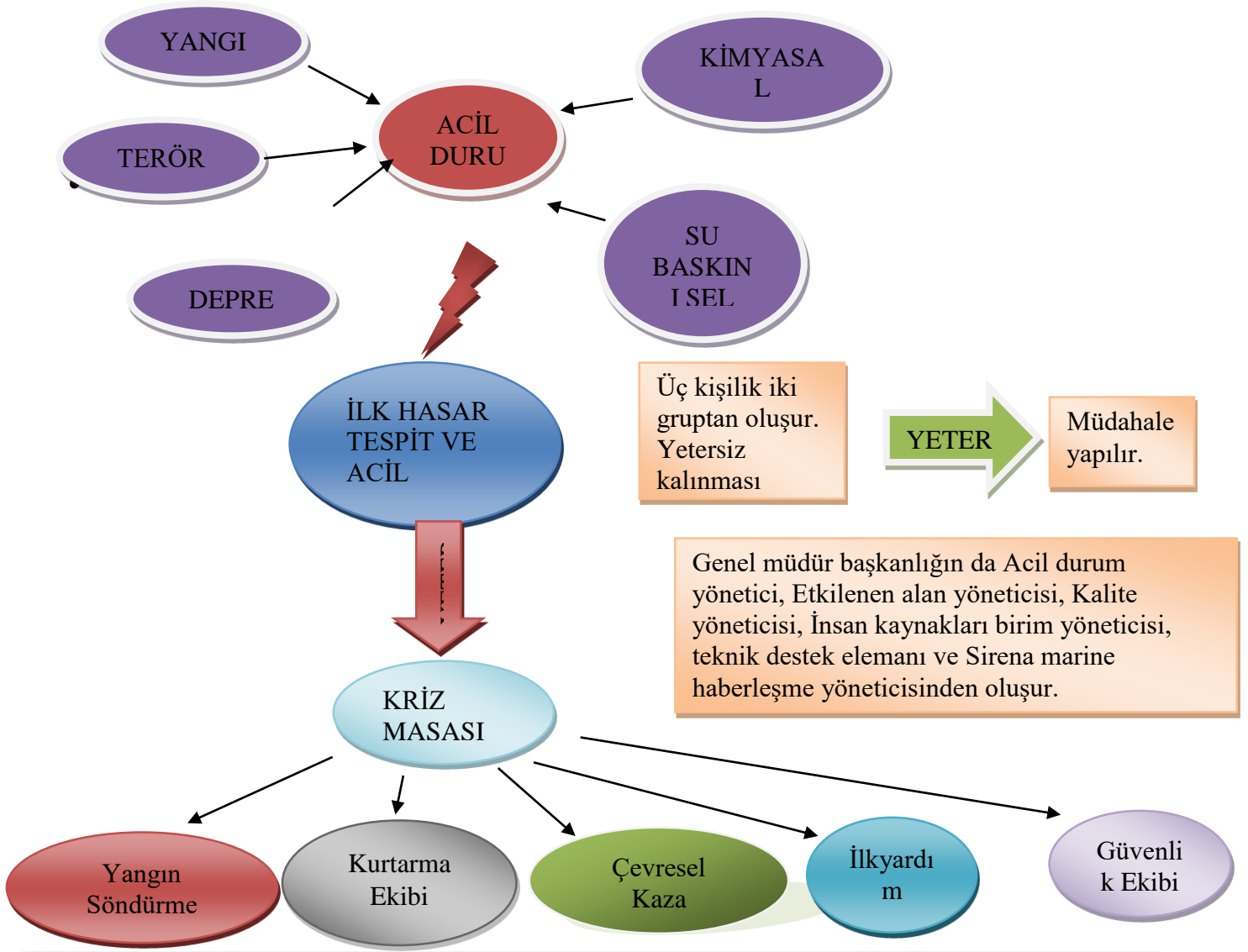
GENEL

Binadaki zararları inceleme:

- Binanın deprem esnasında her bir bölümünün ne kadar şiddette hasar alabileceğini hesaba katarak binayı incelemeye alın.
- Eğer çok katlı bir binadaysanız, tek katlı binalara nazaran daha fazla sarsıntı, daha az titreşim duyarsınız.
- Ne yapacağınız hakkında emin olmadıysanız, uzmanların (sigorta, mühendisler, mimarlar) tavsiyelerini alın.

- Gaz kaçaklarını araştırın. Gaz kokusu yada gaz kaçağının sesini duyuyorsanız, bir pencereyi açın ve binayı hemen terk edin. Bina dışındaki ana anahtardan gazı kapatın ve gaz firmasına telefon edin. Gaz kaçağı ve yanıcı sızıntısı olmadığından emin olana dek kibrit ateşlemeyin. Eğer gaz herhangi bir nedenle kapatıldıysa, mutlaka bir uzman tarafından açılmasına dikkat edin.
- Elektrik sisteminin zararını araştırın. Kıvılcımlar, yıpranmış yada kopmuş kablolar görüyorsanız, yanık kokusu alıyorsanız, ana sigorta kutusu yada şalterden elektrikleri kesin.
- Eğer sigorta kutusuna ulařmak için suya girmeniz gerekiyorsa önce elektrikçiye ulařın.
- Kanalizasyon ve su borularının hasarını kontrol edin, kanalizasyon tesisatı zarar görmü ise, tuvaletleri kullanmaktan kaçının.
- Eğer su boruları zarar grmse, musluklardan su kullanmaktan kaçının.
- Yıkılmış elektrik hatlarından en az 10 metre uzak durun.

EK- ACİL DURUM

KRİZ MASASI DAHA ÖNCE BELİRLENEN ALANDA TOPLANIR, YAŞANAN ACİL DURUMA GÖRE EKİPLERİ YÖLENDİRİR VE EKİPLER DIŞINDA KALAN PERSONELİ YİNE DAHA ÖNCE DEN BELİRLENEN ALANA (.....)

Eğitim almış 3 kişilik ekiplerden oluşur. 'yangın önleme ve söndürme talimatı'nda'

Çalışmaya gönüllü olmak. Kullanılan teçhizatı tanımalı ve kullanabilir olmalı, firma yerleşim planı hakkında bilgi sahibi olmalı, iş makinesi kullanabilir olmalı,

Herhangi bir acil durum veya kaza sonrası ortaya çıkan çevresel kirliliğe müdahale etmek, gerekli tedbirleri almak, temizliğini

Biri ekip lideri 4 veya 5 ilkyardım eğitimi görmüş personel oluşturur. İlk müdahalenin yapılması. Ambulans veya ulaşım araçlarının ulaşmasını sağlar.

Kurtarma ve tahliye işlemi yapılan yerde gerekli düzeni sağlar. Bölgeyi emniyet şeridi ile çevirip kontrol altında tutar. Firmanın

8. ACİL DURUM EKİPLERİNİN GÖREVLERİ

8.1 YANGIN SÖNDÜRME VE KURTARMA EKİP ŞEFİNİN GÖREVLERİ

- İşyerinde alınmış yangın tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar. Bu yönde Ek-I'de verilen İşyeri Yangın Kontrol Formu'nu düzenler.
- Yangın söndürme ve yangından korunma araç-gereç ve cihazlarının tespitini yapar, bunların eksiksiz ve faal durumda olmalarını, bakım, kontrol ve korunmasını sağlar.
- Tespit edilen aksaklıkları, acil durum yöneticisi ve işveren/işveren vekilini bildirerek bunların giderilmesini sağlar ve takibini yapar.
- Yangın anında ekip personeli acilen göreve sevk ederek söndürme, kurtarma, koruma ve ilkyardım çalışmalarını yönetir.
- Personeli acil çıkış kapılarına yönlendirir ve panik yapmadan dışarıya çıkışlarını organize eder. Tek bir kapıda yığılma olmaması için gerekirse diğer çıkış kapılarının güvenli olup olmadığına bakarak personeli diğer kapılara yönlendirir.
- Dışarı çıkan personelin Toplanma Bölgesinde toplanmasını sağlar.
- Personelin yoklamasını yaparak Acil durum Koordinatörüne rapor verir.
- Yangın yerinin alt, üst ve yanlarındaki kısımlarda gereken tedbirleri aldırır, yangını söndürmeye veya genişlemesini önlemeye çalışır.
- Gerekli hallerde elektriğin kesilmesini, kazanlar ve yakıt besleme sistemlerinin devre dışı bırakılmasını, yanıcı-parlayıcı kimyasalların güvenli alana uzaklaştırılmasını sağlar.
- Görevli personelin yangın tedbirleri konusunda yıllık eğitim ve tatbikatlarının yaptırılmasını sağlar. Ek-II Yangın El Kitabı ve Ek- III' te verilen bilgilerin ekip üyeleri ve işyerinde çalışan işçilere duyurulmasını sağlar.
- İtfaiye ve sivil savunma ile işbirliği yaparak bilgi alışverişinde bulunur.

8.2 YANGIN SÖNDÜRME EKİP ÜYELERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- Herhangi bir yangın ve kurtarma olayında paniğe kapılmamalı ve kendisi ile başka bir kişiyi tehlikeye atmadan söndürme ve kurtarma çalışmalarını yapmalıdır.
- Sorumlu bulunduğu alan ve bölümlerde çıkacak yangına derhal müdahale etmeli, yangını söndürmeli ve yayılmasına mani olmalıdır. Bu çalışmada yangın yerine en yakın olan ekip üyesi mevcut yangın söndürücüyü alıp rüzgarı arkasına alarak;
 - i. Cihazın mührünü kopartmalı,
 - ii. Cihazın pimini çekmeli,
 - iii. Cihazın hortum ucundan çıkan kimyasal maddeyi alevin ön ve alt kısmına doğru tutarak alevin arkasına doğru söndürerek ilerlemeli,
 - iv. Elektrikli cihaz, kablo, pano, jeneratör vb. elektrik yangınlarda kesinlikle su kullanmamalı, kuru toz tipi yangın söndürücü kullanmalı,
- Yangın esnasında ve sonrasında yangın ve kurtarma ekip şefinin vereceği emirler yerine getirilmelidir,
- İşyerinde periyodik olarak düzenlenen yangın eğitimlerine ve yangın tatbikatlarına katılmalıdır.
- İşyerinde alınmış yangın tedbirlerini sürekli kontrol altında tutmalıdır. Tespit ettiği aksaklıkları yangın söndürme ve kurtarma ekip şefi bildirilmelidir.
- İşyerinde olağan durumlarda yangın kaçış yollarını denetleyerek sürekli kullanılabilir durumda olmasını sağlamalıdır.
- Olay yerine gelen İtfaiye ve diğer müdahale-kurtarma ekiplerine yardımcı olur, itfaiye ekibi ile koordineli çalışarak itfaiyenin yangını söndürmesine yardım eder.

8.3 KURTARMA EKİP ÜYELERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- İşyerinde olağan durumlarda yangın kaçış yollarını denetleyerek sürekli kullanılabilir durumda olmasını sağlar.
- Acil hallerde işyerinde bulunan kişilerin tahliyesine yardımcı olur.

- Olaydan etkilenmiş ve kurtarılan kişileri ilkyardım ekibine teslim eder.
- Öncelikle kurtarılması gereken kıymetli dosya, belge, bilgisayar vb. kurtarır ve ekip şefine teslim eder.
- Kurtarma işlemi sırasında kesinlikle kendisini tehlikeye atmaz.
- Kurtarma ile ilgili eğitim ve tatbikatlara katılır.
- Yangının yayılabileceği yerlerde çalışan personel ve malzemenin tahliyesine yardım eder
- Yangın esnasında ve sonrasında ekip şefinin vereceği emirleri yerine getirir.

8.4 İLKYARDIM EKİP ŞEFİNİN GÖREVLERİ

- İşyerinde alınmış ilkyardım tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar.
- İşyerinde ilkyardım amacıyla bulunan sedye, ilaç, sargı malzemeleri vb. araç-gereç ve cihazlarının tespitini yapar, eksilenlerin tamamlanmasını sağlar.
- Tespit edilen aksaklıkları, acil durum yöneticisi ve işveren veya işveren vekiline bildirerek bunların giderilmesini sağlar ve takibini yapar.
- Acil hallerde ekipte görevli personelin koordinasyonunu ve görevlerini yapmasını sağlar.
- İşyerinde meydana gelen yangın, patlama, iş kazası vb. durumlarda yangın ve kurtarma ekip şefi ile birlikte çalışır.
- Kişilerin yaralanması ile sonuçlanan olaylarda personeli göreve acilen sevk ederek ilkyardım çalışmalarını yönetir.
- Olay yerine gelen hızlı acil servis görevlilerine yardımcı olur.
- Görevli personelin ilkyardım tedbirleri konusunda yıllık eğitim ve işyeri tatbikatlarının yaptırılmasını ve katılımları sağlar.

8.5 İLKYARDIM EKİP ÜYELERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- Ekip şefinin vereceği talimatları yerine getirir.
- Tahliye gerektiren durumlarda toplanma bölgesinde birim amirleri ile birlikte çalışanların isim listesine göre sayımını yapar.
- Gerektiğinde işyerinde çalışanların tahliyesine yardımcı olur.
- Yaralı ve hastaların isim ve durumlarını tespit ederek, tıbbi ilkyardım gelene veya sağlık kurumuna götürülünceye kadar gereken ilk yardımı yapar.
- İlkyardım malzemelerini acil toplanma alanına getirerek gerekli müdahaleyi yapar.
- Durumu ağır olanları tespit eder, ambulans çağırıp hastaneye gönderilmesini sağlar. Ambulansın gelmediği durumlarda işyerinden temin edilen bir araçla yaralıya refakat ederek en yakın hastaneye sevkini sağlar.
- İşyerinde yapılan eğitim çalışmalarına katılır.
- İşyerinde alınmış ilkyardım tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar, tespit ettiği aksaklıkları ilkyardım şefine bildirir.

8.6. HABERLEŞME PERSONELİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- Acil durumlarda “Haberleşme Şeması”na uygun olarak dış ve iç haberleŐmeyi sağlar.
- İlgili yerlere ait acil durum telefonlarının listesini bulundurur.
- Acil Durum Koordinatörünün talimatlarını uygular.

ACİL TOPLANMA BÖLGESİ:

Alttaki iŐaretin bulunduğu

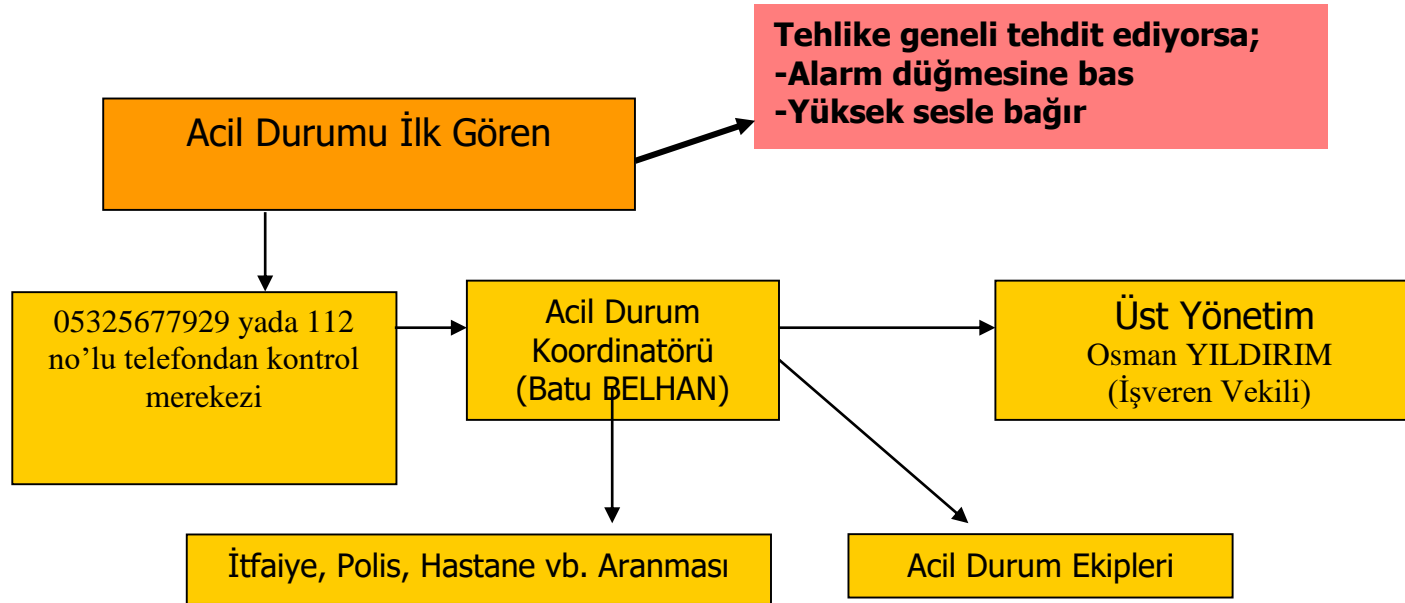
AÇIK ANA BİNA OKUL ÖN BAHÇE ALANIDIR

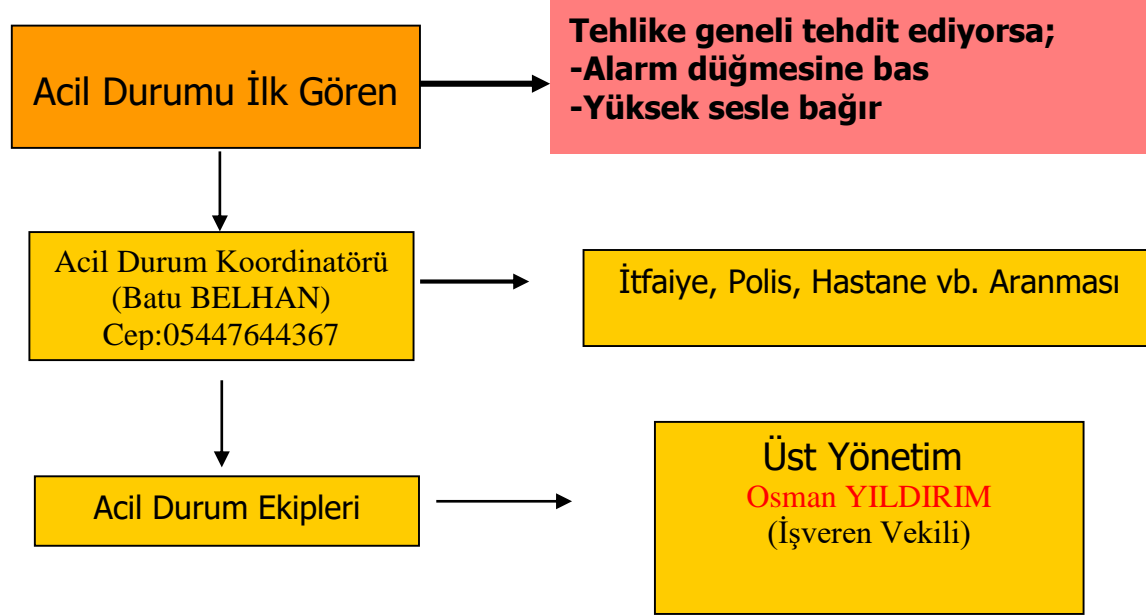
ACİL DURUMLARDA HABERLEŞME ŞEMASI (İSG PANOSUNA ASILACAKTIR)

- Haberleşmelerde telefon kullanılır ve gerekli telefon listeleri sekreterde ve güvenlik görevlilerinde mevcut olmalıdır.

Mesai Saatlerinde Haberleşme (İSG Panosuna Asılır)

Mesai Saatleri Dışında Haberleşme (İSG Panosuna Asılır)

EK-I**KONTROL FORMU**

4857 Sayılı İş Kanunu mevzuatı ile özellikle İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik ile Güvenlik ve Sağlık İşaretlemeleri dikkate alınarak oluşturulan bu form işyerinde genel olarak ve her bölümde yangına karşı alınması gerekenlerin tespitinde ve bunların yerindeliliğinin kontrolünde gözönüne alınacak olup, bu form

- i. İşyeri geneli ve her bölümü için ayda bir,
- ii. İşyerinde yapılacak olan tatbikat çalışmalarından sonra,
- iii. İşyerinde meydana gelen yangınlardan sonra,
- iv. İşyerinde yapılacak taşınma, değişiklik vb.den sonra, yeniden gözden geçirilecektir.

NO	KONTROL EDİLECEK KONU	EVET	HAYIR
1.	İŞYERİNDE YANGIN EKİBİNDE KİMLERİN BULUNACAĞI VE YANGIN ANINDA YAPILMASI GEREKENLER İLAN EDİLMİŞ Mİ ?		
2.	BÖLÜMDE İŞYERİ YANGIN EKİBİ İÇERİSİNDE BULUNAN PERSONEL VAR MI ?		
3.	YETERLİ SAYIDA İÇİNDE KÖPÜK, KARBON DİOKSİT VE BİKARBONAT TOZU BULUNAN SEYYAR YANGIN SÖNDÜRME CİHAZLARI VARMI ?		
4.	YANGIN SÖNDÜRME TÜPLERİNİN 6 AYLIK PERİYODİK KONTROLLERİ YAPILMIŞ MI ?		
5.	YANGIN HORTUMLARI DOLAPLARINDA SARILI VAZİYETTE BULUNUYOR MU ?		
6.	YANGIN HORTUMLARININ 6 AYDA BİR KONTROLÜ YAPILIYOR MU ?		
7.	YANGIN SÖNDÜRME EKİPMANLARININ YERLERİ İŞARETLENMİŞ Mİ ?		
8.	YANGIN SÖNDÜRME EKİPMANLARININ ÖNÜNDE ENGEL VARMI ?		
9.	YANGIN SÖNDÜRME TÜPLERİ BULUNMASI GEREKEN YERLERDE Mİ ?		
10.	YANGIN TEHLİKESİ İÇEREN ISIL İŞLEM VB. ÇALIŞMALARDA ÇALIŞMA MAHALİNDE YANGIN SÖNDÜRME TÜRÜ BULUNDURULUYOR MU ?		
11.	İŞYERİNDE DAĞINIK VAZİYETTE KAĞIT, KARTON, KUMAŞ, KİMYASAL GİBİ YANICI MADDELER BULUNUYOR MU ?		
12.	İŞYERİNDE KONTROLSÜZ BIRAKILMIŞ BOŞ VEYA DOLU KİMYASAL KAPLARI BULUNUYOR MU ?		
13.	İŞYERİNİN HER YERİNDEN GENEL YANGIN İKAZ SİSTEMİ DUYULABİLİYOR MU ?		
14.	İŞYERİNDE ACİL DURUMLARDA KULLANILMASI GEREKEN YOL VE KAPILAR İŞARETLENMİŞ Mİ ?		
15.	İŞYERİNDE ATEŞ YAKILIYOR MU ?		
16.	ÇALIŞANLAR YANGIN ANINDA YAPILMASI GEREKENLERİ BİLİYOR MU ?		
17.	DEPOLAMA ALANLARINDA YANGIN SÖNDÜRME EKİPMANI VAR MI?		

Sonuç ve Öneriler :

Kontrol Edilen Bölüm :
Kontrol Eden :
Kontrol Tarihi :

YANGIN EL KİTABI

YANGIN TIPLERİ

1. A Tipi Yangınlar (Katı Madde Yangınları)

Yanıcı basit katı maddeler yangınıdır. (Mesela; odun, kömür, kağıt, ot, kumaş vb.) Temel özellikleri kor oluşturmalarıdır. Bu tür yangınların temel söndürme prensibi soğutma, temel söndürme maddesi sudur.

Kor bütün A sınıfı yangınlarda ısı vericidir. Bu yangınlara müdahale daha kolaydır. Yanan yüzeyin söndürücü madde ile kaplanması ve oksijenle ilişkisinin kesilmesi yeterli olabilir. Yangınların bazılarında kalan atık pamuk ve kömürde olduğu gibi içten yanmada olabilir. Bu tür yangınların söndürülmesinde en etkili ve en çok kullanılan söndürücü sudur. Bununla birlikte yangının özelliğine göre soğutma etkisi yanında yüzeyi saracak oksitleyici ortamla ilişkiyi kesmek oksijen konsantrasyonunu düşürmek ve zincir reaksiyonlarını kırmak şeklinde etki eden söndürücüler kullanılmaktadır.

2. B Tipi Yangınlar (Sıvı Madde Yangınları)

Yanıcı sıvı maddeler yangınıdır. (mesela; benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, solvent, katran vb.). Temel özellikleri korsuz, alevli yanmalarıdır. Bu tür yangınların temel söndürme prensibi boğma, temel söndürme maddesi köpük ve BC tipi Kuru Kimyevi Tozdur.

Sıvı yanıcı maddeleri üç sınıfa ayırmak mümkündür. Bunlar:

1- Su ile karışmayan sıvı yanıcılar: Petrol, benzin, yağlar, boyalar vb. Bunların özgül ağırlıkları sudan hafif olduğu için devamlı suyun üstüne çıkarlar ve yanmaları suyun üzerindedir. Bu tür yangınlarda zincirleme reaksiyonların kırılması ve yüzeyin oksitleyici ortamla ilişkinin kesilmesi yada seyreltme önemlidir.

2- Katran, asfalt, gres gibi ağır yağlar. Bunların yangınlarında soğutma, boğma ve zincir reaksiyonlarının kırılması yönünde etkili söndürücüler kullanılır.

3- Su ile karışabilen sıvı yanıcılar: Alkoller. Bunların sebep olduğu yangınlarda soğutma, boğma, konsantrasyonlarını düşürme, zincir reaksiyonları kırmak için etkili söndürücüler kullanılır. Sıvı yangınlar için en ideal söndürücü köpüktür. Fakat başlangıç ve küçük çaplı yangınlarda CO2 ve KKT kullanılabilir

3. C Tipi Yangınlar (Gaz Yangınları)

Yanıcı gaz maddeler yangınıdır. (Ör; Metan, propan, butan, LPG, asetilen, havagazı, doğalgaz ve hidrojen vb.) Temel özellikleri patlamadır. Temel söndürme prensibi boğma, temel söndürme maddesi BC tipi Kuru Kimyevi Tozdur.

4. D Tipi Yangınlar (Hafif Metal Yangınları)

Yanabilen hafif metaller yangınıdır. (Mesela; alüminyum, magnezyum, titanyum, zirkonyum, lityum, çinko, sodyum, potasyum ve kalsiyum vb.) Temel özellikleri korlu, alevsiz ve yüksek sıcaklıkta yanmalarıdır. Temel söndürme prensibi boğmadır. A,B,C türü söndürücüler faydasızdır. Su kesinlikle kullanılmamalıdır. Özel D tipi söndürme tozları kullanılır. D tozu bulunmadığında kuru kum ile örtülerek söndürülür.

D türü yanıcı maddelerin toz hali daha tehlikelidir. Yanıcı metal tozlarının hava ile uygun karışımları tutuşma sıcaklığını yakaladığında güçlü patlamalara yol açabilir. Bazı yanıcı metallerin aşırı yüksek sıcaklık oluşturmaları suyun ve diğer yaygın söndürücülerin etkisini yok eder. Bazı yanıcı metaller su ile reaksiyona girerek Hidrojen ve Asetilen gazları üretirler. Bu ise yangının daha da artmasına ve patlamalara yol açar. D sınıfı yangınlar için genel bir söndürme maddesi yoktur. Yanıcı metallerin her biri ile ilgili yangını kontrol edebilecek özel söndürücüler vardır ve bunların işaretini taşır. Bu söndürücü maddeler yanan metali örtmeye ve yangını boğmaya yarar.

SÖNDÜRME TEKNİKLERİ

Yanmayı meydana getiren unsurlardan en az bir tanesini saf dışı ederek söndürme gerçekleştirilir

Soğutma,
Boğma,
Yakıtı Giderme,
Zincirleme Reaksiyonu Engelleme,

olmak üzere dört ana söndürme yöntemi vardır.

Soğutma: Yanıcı maddeden ısı alınarak, sıcaklığını tutuşma derecesinin altına düşürmektir. Mesela Yün'ün tutuşma sıcaklığı 600 °C'dir. Yanmakta olan yün 550 °C a soğutulduğunda söner.

Boğma: Oksijen konsantrasyonunu yanma için gerekli oranın altına indirmektir.

Yakıtı Giderme:Bazı durumlarda, yakıt kaynağını ortadan kaldırarak yangın etkin şekilde söndürülür. Yakıt kaynağını yok etmek için sıvı ya da gaz akışı durdurulur. Mesela Doğalgaz vanasının kapatılması ile yakıt kesilecektir. veya yangının yolu üzerindeki katı yakıt ortadan kaldırılır. Orman yangınlarındaki karşı ateş metodu ve şaplak bu yöntemeye dayanır. Ya da yanıcı maddenin yüzeyi kaplanılarak yanıcı buhar çıkışı engellenir. ABC tozu eriyerek katının gözeneklerini öter ve yanıcı gaz çıkışını engeller. AFFF tipi köpük boğma ve soğutmanın yanı sıra sıvı üzerinde su filmi oluşturarak yanıcı gazların buharlaşmasını engeller. Dolayısıyla yangın devam edemez. Ayrıca bazı söndürme maddelerinin kimyasal ve fiziksel etkilerle yanıcı maddenin tutuşma sıcaklığını yükseltmesi ve yanmaz hale getirmesi ile yangının devam etmesi engellenir. Mesela alkol yangınında su sıkılarak yapılan seyreltme yangının devam etmesini engelleyecektir.

Zincirleme Reaksiyonu Engelleme: Kuru Kimyevi Tozlar ve Halojenli Hidrokarbonlar gibi bazı söndürme maddeleri yanıcı madde ile ısı üretmeyen reaksiyonlar meydana getirerek, alev üreten kimyasal reaksiyonu keserler, alevlenmeyi durdururlar. Mesela Halon gazı uygulandığında halojenlerle reaksiyon oluşur ve oksidasyon ani olarak durur.

Söndürme maddelerinden bazıları bu yöntemlerden sadece birini bazıları ise birkaçını birden kullanarak söndürme etkisi gösterirler.

SÖNDÜRME MADDELERİNİN YANGIN TÜRLERİNE GÖRE KULLANIM ŞEMASI

Söndürme Maddesi	Yangın Türleri				
	A	B	C	D	1000 V' a kadar elektrik yangınları
Su	X				
Köpük	X	X			
ABC Tozlu	X	X	X		
BC Tozlu		X	X		X
CO2					X
Halon ve alternatifleri		X	X		X
D Tozu				X	

BİR YANGIN SÖNDÜRME TÜPÜ NASIL KULLANILIR.

ÖNCE PİMİ ÇEKİNİZ

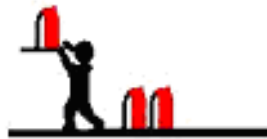
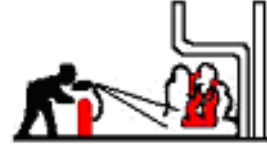

ATEŞİN KAYNAĞINA YÖNELTİNİZ

TETİĞİ SIKINIZ

YANLIŞ

DOĞRU

**RÜZGARI
ARKANA AL**

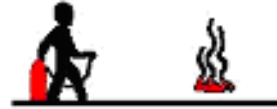
**CİHAZI ALEVİN
DİBİNE TUT**

**CİHAZI YANGININ
DOĞDUĞU YERE TUT**

**İLK ÖNCE ÖNÜ
SONRA İLERİYİ SÖNDÜR**

**YANGIN TAMAMEN
SÖNMEYEN AYRILMA**

DOLUMU YAPTIKTAN SONRA

**CİHAZI OMUZ
HİZASINA AS**

OLUR
14/12/2023
OSMAN YILDIRIM
OKUL MÜDÜRÜ